

ÖRTÜALTI KAVUN YETİTİRCİLİĞİ

Anadolu, İran, Afganistan, Afrika'nın tropik ve subtropik bölgeleri kavunun gen merkezini oluşturur.

Türkiye 1.7 milyon ton üretimiyle dünyada Çin'den sonra en büyük kavun üreticisi ülkedir.

YETİTİRME TEKNİKLERİ

Kavun tek yıllık bir bitkidir. Yerde sürünerek gelişen bir tür olması nedeniyle örtüaltı yetiştiriciliğinde askıya alınarak tırmanarakta gelişebilir.

Köklerin : % 80 lik kısmı 30-40 cm'de,

% 20 lik kısmı 40- maksimum 100 cm derinlikte yer alır.

Dikimden 35 gün sonra ilk dişi çiçek, bundan 35 gün sonra ilk hasat, bundan 30 gün sonra hasat sonudur. Vejetasyon süresi ortalama 100 gündür.

EKOLOJİK ŞARTLAR

Toprak: Derin, iyi havalandırılan, besin maddelerince zengin, su tutma yeteneği yüksek, hafif asidik, tuzluluğu düşük ve PH= 6-7,5 olan toprak koşullarından oluşmalıdır.

Sıcaklık: Sıcaklıktan oldukça oluşmalıdır.

Işıklık: Yüksek ışıktan oluşmalıdır, minimum 5000 lüks ışık şiddeti bulunması gerekir.

Nem: Yüksek nemden oluşmaz. Optimum %60-70 olmasını ister. Aşırı nemde fungal (Mildiyö) ve bakteriyel hastalıklar oluşabilir. Ayrıca aşırı nem vejetatif gelişmeyi hızlandırır ve daha fazla yaprak oluşur. Düşük nemde trips ve

kırmızı örümcek gibi zararlılar ile küllenme gibi fungal hastalıklar görülür.

Örtüaltında fideyle yetiştiricilik yapılır.

Dikimden önce toprak derin bir sürüm yapılır. Ardından toprak orta-derin bir işleme yapılır. Bitki sıklığı yetiştirme ortamına göre değişir.

Sera yetiştiriciliğinde çift sıralı yetiştiricilik en uygundur. Sera yetiştiriciliğinde; (100-50 cm) x (50-60 cm) en uygun mesafelerdir. Bu yetiştiricilikte dekara yaklaşık 2566 bitki düşer.

Bakım: Eğer malçlama yapılmadıysa, ilk yabancı ot kontrolü dikimi izleyen 3. veya 4. haftada *birinci çapalama*, 2. *çapalama* ise 1. çapadan 15-20 gün sonra yapılır (2. çapada bitki boyu 75 cm'ye ulaşır).

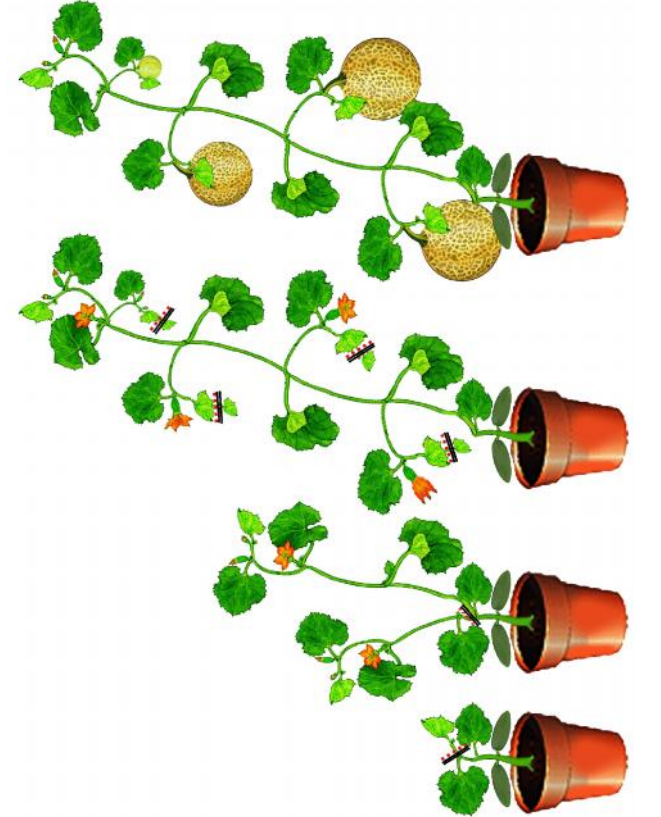
Malçlama: Özellikle sera yetiştiriciliğinde mutlaka yapılmalıdır. İlkbahar ürün yetiştiriciliğinde 0,05 mm kalınlığında saydam polietilen plastikler malç olarak kullanılır. Malçlar vejetasyon süresince bırakılmaz, kavunlar belli bir büyüklüğe ulaşınca alt tarafı gölgeleyeceğinden ılık toprağa ulaşmaz, bu amaçla malç kaldırılır. Nemi ve sıcaklığı muhafaza edeceğinden yabancı ot çıkışını tetikleyebilir. Bu nedenden dolayı ilkbaharda malç sökülür.

Sulama: Dikimden sonra can suyu verilir. Kavunlarda dikimden ilk çiçeklenmeye ve meyvenin irilemesine kadar fazla su ihtiyacı vardır. Bu safhadan olgunlaşmaya kadar git gide azalır. Örtüaltında mutlaka damla sulama yapılmalıdır.

Gübreleme: 5-10 ton/da iyi yanmış çiftlik gübresi verilmelidir. Çiftlik gübresi; toprağın mikrobiyolojik aktivitesini artırır, mineral beslemeyi düzenler, toprak nemindeki değişimleri dengeler, toprak sıcaklığını artırır. Mutlaka toprak tahlili yapılarak kimyasal gübreleme ona göre verilmelidir.

Budama: Çoğunlukla serada veya tünel yetiştiriciliğinde yapılır.

Fidelerde 2. veya 3. göz üzerinden tepeme alma budaması yapılır. Tepeme yapılmadığında, 7-8. boğumdan sonra dişi çiçek oluşumu başlar, fakat 2. veya 3. göz üzerinden tepeme yapıldığında dişi çiçeklerin hemen iki yaprak üzerinden çıkması sağlanır.

2 yaprak üzerinden tepe alma yapılır, bu iki yaprak koltu undan süren sürgünlerin iyi ve kuvvetli olanı bırakılır, di eri koparılır. Bırakılan koltuk ana gövde ekinde yeti tirilir.

İkinci budama ekli ise uç almazdır. Meyve tutumundan sonra, meyveden sonra iki yaprak bırakılır ve uç alınır. Amaç meyveden sonra geli en kısmın bo a büyüyüp enerji ve besin maddesi kaybını önlemektir.

Üçüncü budama ekli yaprak budamasıdır. Hem sıkı ıklık yapan (havalanma ve nemi ayarlamak için), hem de altta topra a yakın ya lı yaprakların alınmasıdır.

Alçak tünellerde budamanın faydası vardır. Bu budamanın verim ve kaliteye önemli etkisi vardır. 3-4 yaprak üzerinden tepe alma budaması ve geli en di er dallarda geli erek, her bir koltukta birer meyve bırakılır ve iki yaprak üzerinden uç alma yapılır.

Tozlanma ve Döllenme: Sabah erken saatlerde arılarla yapılır. Çiçeklerdeki hem erkek hem de di i nektar keseleri büyük oldu undan böceklerle tozlanma daha kısa olur. Mutlaka arı kullanılmalıdır, aksi takdirde monoik (erkek ve di i çiçekler bitkinin farklı yerlerinde yer alır) çe itlerde meyve tutumu sa lanamaz.

Hasat: Çitilerin olu umu hasadı belirler. Meyve sapındaki tüylerin azalması ve dokununca dökülmesi, kokunun olu ması, çiçek çukuru kısmının yumu aması, meyve sapındaki kulakçı ın kurumması, kantalup tipi kavunlarda sapın meyveden ayrılması (ama iste imiz 1-2 cm yukarisından koparılması) ve kuru maddenin %9-15'e ula ması hasad zamanını belirler.

Muhafaza: Kavunlar 4-6 °C sıcaklıkta %85-90 oransal nemde 10-15 gün muhafaza edilir.

Ambalajlama: Tek tek karton veya tahta kutulardan (standart 40 x 60 cm) yararlanılır. rili e göre 7-15 tane kavun dizilir. Meyvelerin birbirine de ip kızı masını önlemek için kartondan bölme veya ka ıtlar ince ince kırılıp aralarına konur. Ayrıca tek tek fileye de konulabilir.

Hastalık ve Zararlılar:

A a ıdaki tabloda tohumdan hasada kadar görülen hastalıklar, zararlılar ve fizyolojik bozukluklar gösterilmektedir.

Simtonların Yerle imi	Zararlılar	Funguslar	Virüsler	Bozukluklar
<i>Tohum veya Fide</i>	Fare	Solgunluk (phythium, Rhizoctonia)	-	-
<i>Yaprak</i>	Yaprak biti, Kırmızı örümcek, Trips, Beyaz sinek	Mildiyö, Külleme, Kur uni küf	CMV, WMV, ZYMV, MNSV	Molibden noksanlı 1, Güne yanıklı 1
<i>Meyve</i>	Mısır kurdu	Kur uni küf, Çiçek burnu çürüklü ü	WMV, ZYMV	Çatlama, Güne yanıklı 1, Dökümler
<i>Kök Bo azı, Dal, letim Demetleri</i>	-	Fusarium, Verticillium, Sclerotinia	MNSV	-
<i>Kökler</i>	Nematot, Tel kurdu, Köstebek, Solucan	Phomopsis, Corky-root	-	-

Adres : P.K. 27 Erdemli-Mersin
Web : <http://arastirma.tarim.gov.tr/alata>
E-Posta : alata@gthb.gov.tr
Santral : 0 324 518 00 52
Belgegeçer : 0 324 518 00 80

T.C.
GIDA, TARIM ve HAYVANCILIK BAKANLI I
Tarımsal Ara tırmalar ve Politikalar Genel Müdürlü ü
Alata Bahçe Kültürleri Ara tırma Enstitüsü
Erdemli-Mersin

ÖRTÜALTı KAVUN
YET T R C L

Veysel ARAS
Ziraat Yüksek Mühendisi

Erdemli-2015